

ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Δημιουργός : Κέλλη Ειρήνη - kelliteacher.weebly.com

- **Αρχιτεκτονική** : ανέγερση λίθινων ναών που περιβάλλονται από κίονες και διακοσμούνται με αρχιτεκτονικά γλυπτά
- **Γλυπτική** : δημιουργία λίθινων αγαλμάτων σε φυσικό και υπερφυσικό μέγεθος. Τα πιο χαρακτηριστικά αγάλματα της εποχής είναι οι κούροι (νεαροί άντρες) και οι κόρες (νεαρές κοπέλες).
- **Κεραμική** : ανθεί η μελανόμορφη διακόσμηση της επιφάνειας των αγγείων. Προς το τέλος της περιόδου εμφανίζεται κι η ερυθρόμορφη

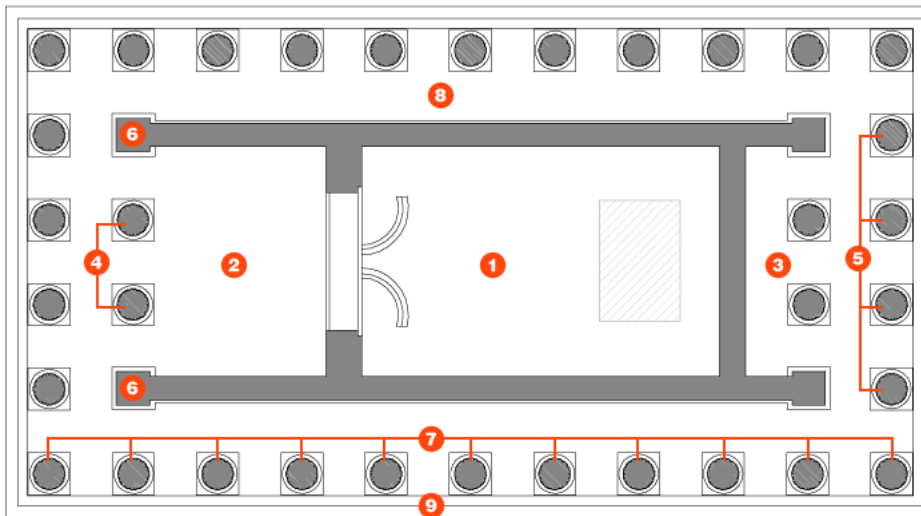
Αρχιτεκτονική : οι ναοί

❖ Οι ναοί χτίζονται από **πέτρα** και συχνά από **μάρμαρο**.

❖ Είναι **ορθογώνιοι** και θυμίζουν το μυκηναϊκό μέγαρο.

Αποτελούνται από έναν ανοιχτό προθάλαμο **-πρόναο-** με δύο κίονες, και ένα κυρίως δωμάτιο, τον **σηκό**.

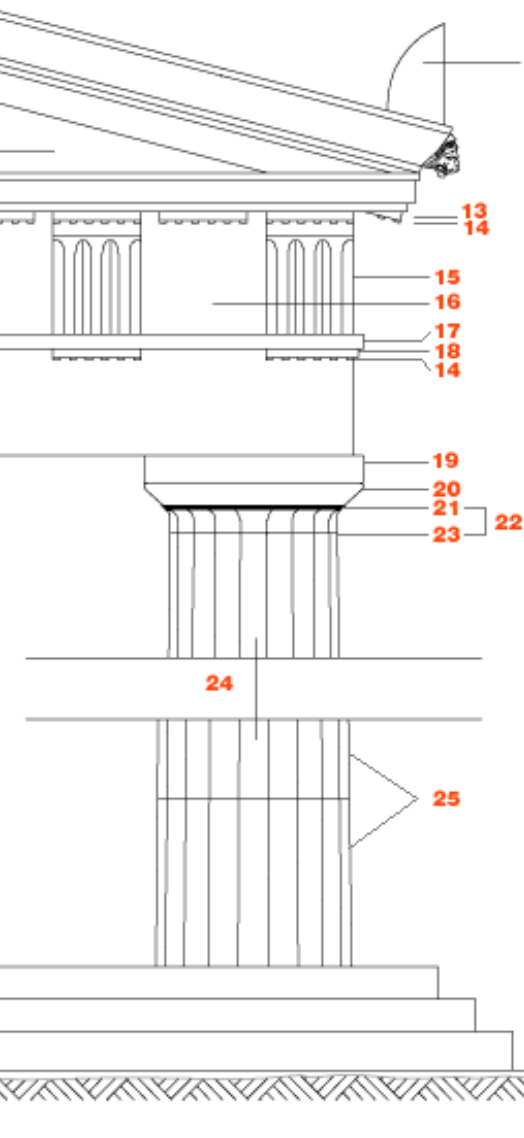
❖ Αργότερα προστίθεται ένα παρόμοιο ανοιχτό δωμάτιο πίσω **-ο οπισθόδομος-** και μία κιονοστοιχία γύρω από το κτίριο **-το πτερό**.

1. σηκός, 2. πρόναος,
3. οπισθόδομος,

4. κίονες «εν παραστάσι»,
5. περιστύλιο,
6. παραστάδα,
7. περίσταση ή πτερό, 8.
στυλοβάτης, 9. κρηπίδα

Χαρακτηριστική κάτοψη αρχαίου ναού

Δωρικός ρυθμός

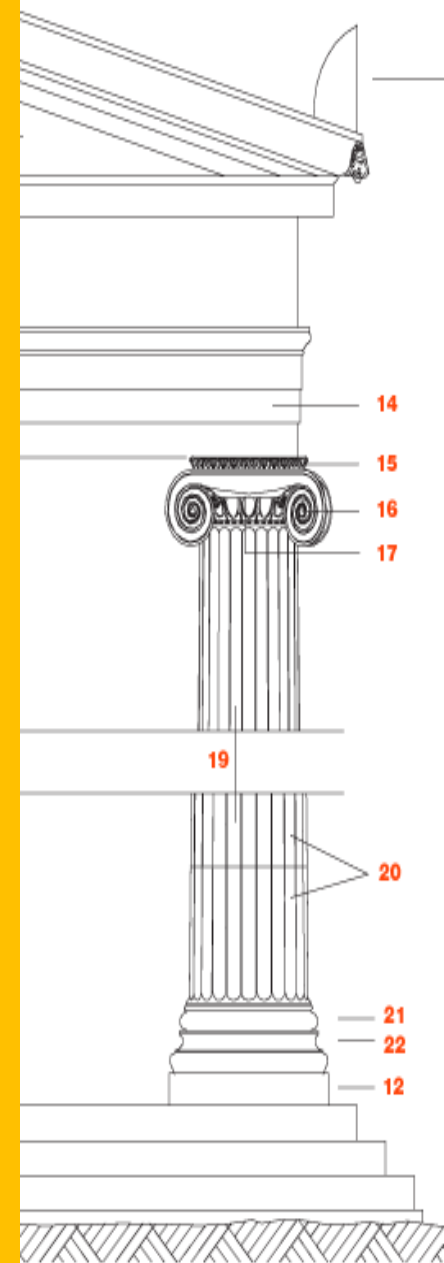
Οι ναοί της αρχαϊκής περιόδου χτίζονται σε δύο ρυθμούς, τον **δωρικό** και τον **ιωνικό**.

Διαφορές ανάμεσα στους δύο ρυθμούς

❖ Οι **κίονες** :

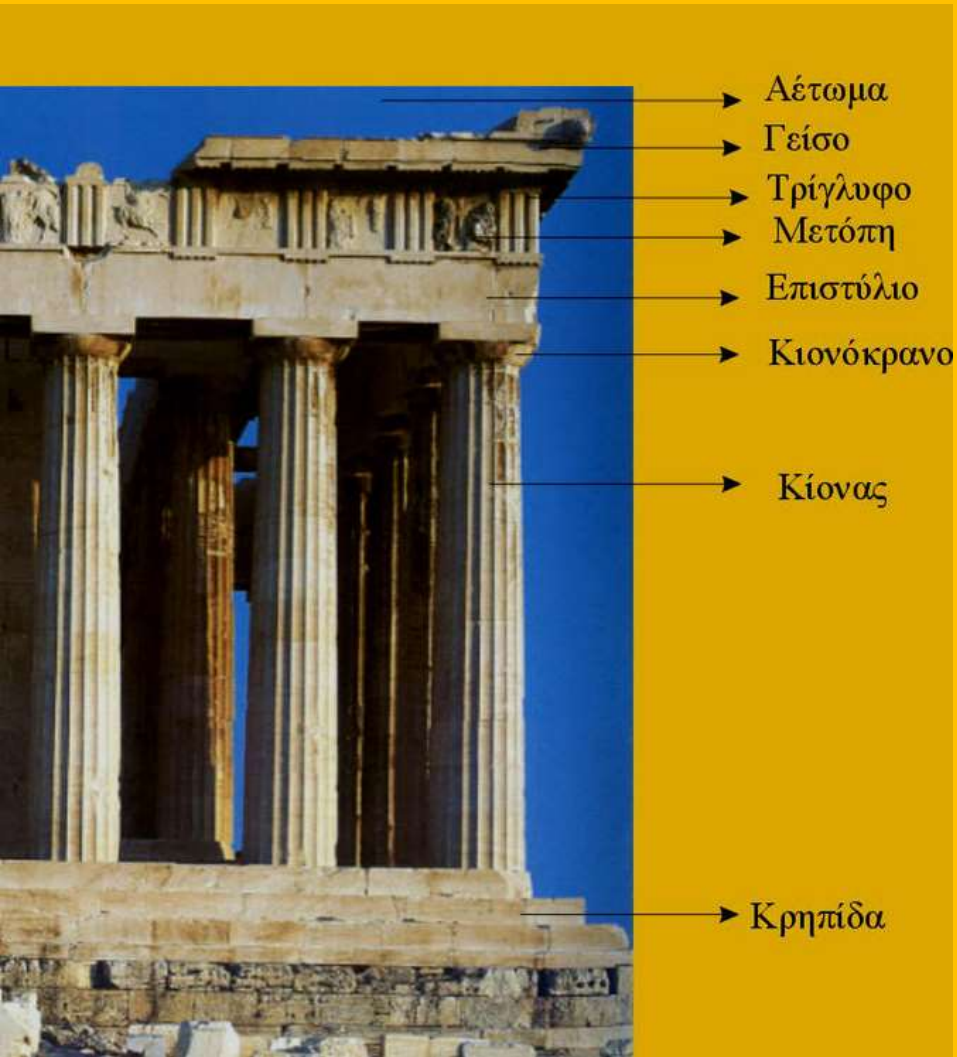
Ο **δωρικός** είναι πιο **κοντός, βαρύς και αυστηρός**, ενώ ο **ιωνικός** είναι **ψηλότερος, κομψότερος με πλούσια διακόσμηση στο κιονόκρανο**, το οποίο καταλήγει σε έλικες.

❖ Κάτω από το αέτωμα στον **δωρικό ρυθμό** έχουμε ζώνη από εναλασσόμενα **τρίγλυφα και μετώπες**, ενώ στον **ιωνικό** έχουμε συνεχόμενη **ζωφόρο**

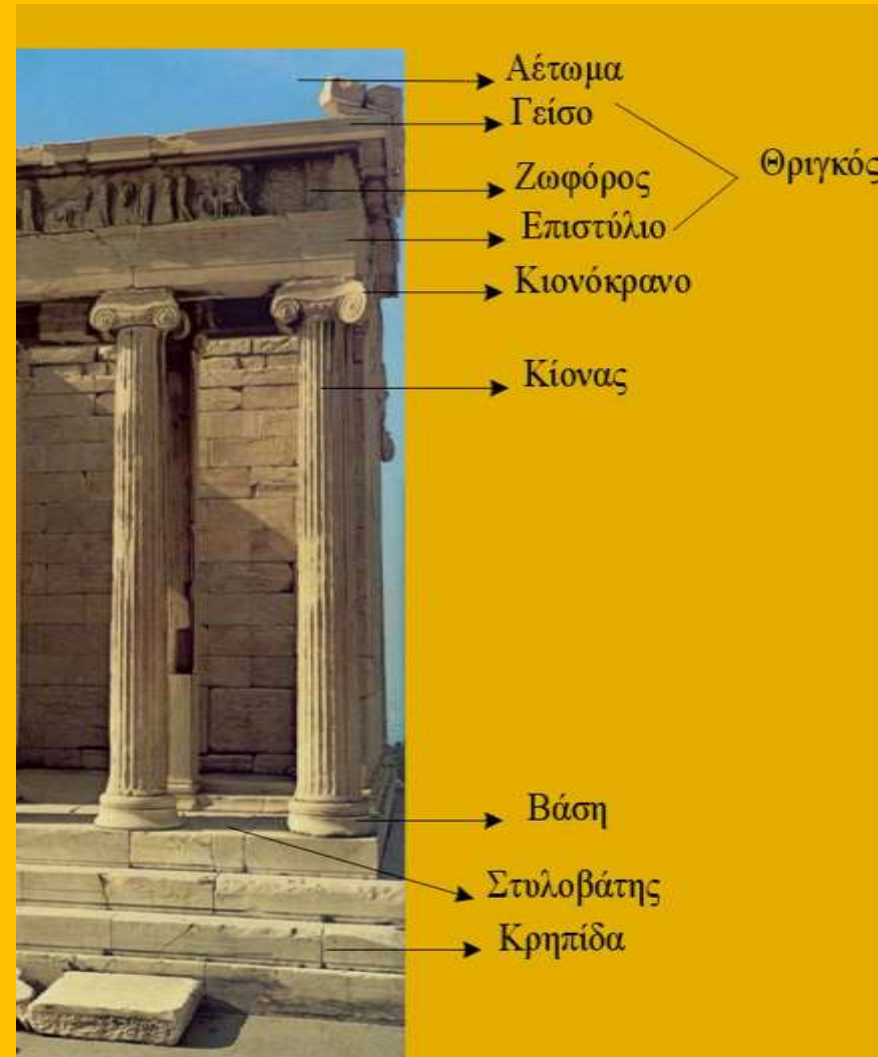

Ιωνικός ρυθμός

Δωρικός ρυθμός

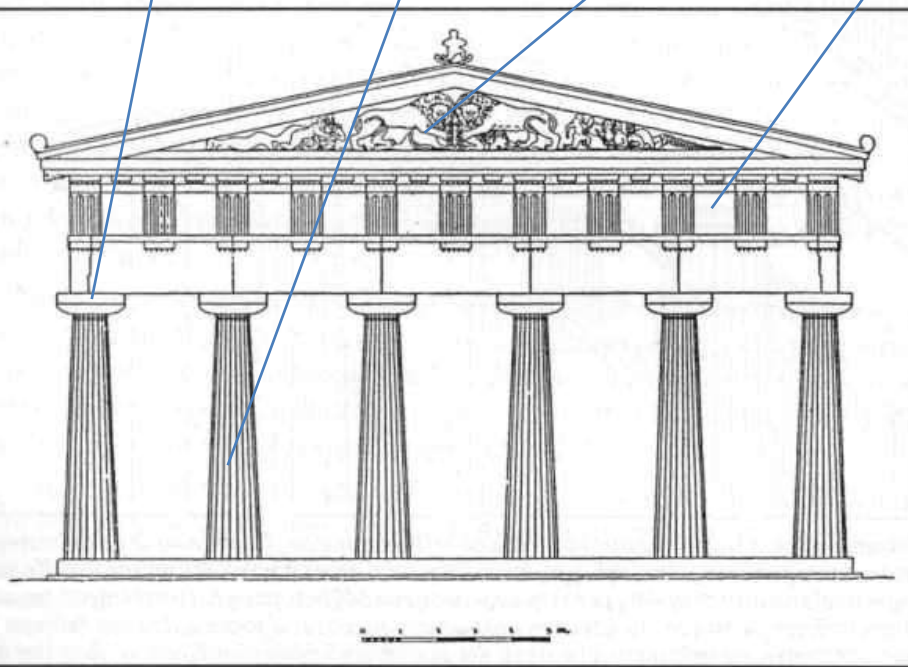

Ιωνικός ρυθμός

Προσόψεις ναών ιωνικού και δωρικού ρυθμού

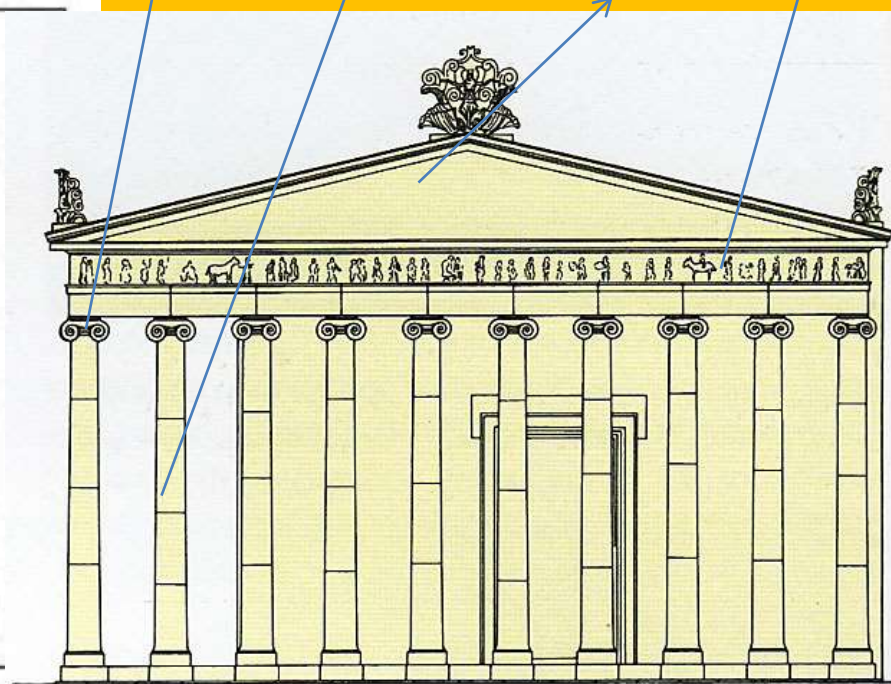
κιονόκρανο κίονας αέτωμα μετώπη

Εικ.18 Το "κτήριο Η" ως προκάτοχος του 'αρχαίου νεώ (Schuchhardt)

Πρόσοψη ναού δωρικού ρυθμού, Ακρόπολη Αθηνών

κιονόκρανο κίονας αέτωμα ζωφόρος

Σούνιο, Αναπαράσταση της πρόσοψης του ιωνικού ναού της Αθηνάς Σουνιάδος

Αρχιτεκτονικά γλυπτά

Ανάγλυφα και ολόγλυφα λιοντάρια και μυθολογικά τέρατα, καθώς και μυθολογικά θέματα διακοσμούν συχνά τη στέγη, το **αέτωμα** τη **ζωφόρο** και τις **μετώπες** των ναών· πρόκειται για τα αρχιτεκτονικά γλυπτά.

Αθήνα, Μουσείο Ακρόπολης : Το **αέτωμα** του αρχαϊκού Παρθενώνα ή Εκατομπέδου. Λιοντάρια που σπαράσσουν ταύρο και πλαισιώνονται από δύο παραστάσεις: ο Ηρακλής που παλεύει με τον άγριο Τρίτωνα και ο λεγόμενος Τρισώματος δαίμονας, που κρατά στα χέρια του τα σύμβολα των τριών στοιχείων της φύσης, του νερού, της φωτιάς και του αέρα. Γύρω στο 570 π.Χ.

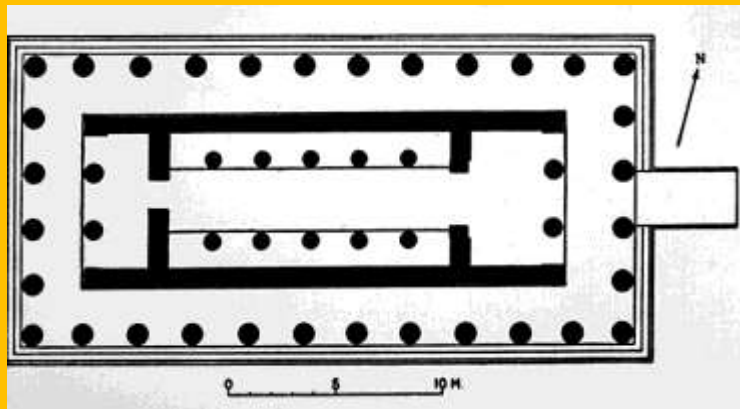
Αρχιτεκτονικά γλυπτά

Δελφοί, ζωφόρος του 'θησαυρού' των Σιφνίων,
Τρωϊκός πόλεμος, 525 π.Χ.

Δελφοί, ζωφόρος του 'θησαυρού' των Σιφνίων, Γιγαντομαχία, 525 π.Χ.

Ο **δωρικός** ναός της **Αφαίας** στην **Αίγινα**,
510-470 π.Χ.

Αρχιτεκτονικά γλυπτά από τον ναό της Αφαίας : το τέλος της αρχαϊκής εποχής

Αθηνά από το δυτικό αέτωμα του ναού της Αφαίας στην Αίγινα. Μόναχο, Staatliche Glyptothek.

Ηρακλής, πό το δυτικό αέτωμα του ναού της Αφαίας στην Αίγινα. Μόναχο, Staatliche Glyptothek.

Πληγωμένος πολεμιστής από το ανατολικό αέτωμα του ναού της Αφαίας στην Αίγινα. Μόναχο, Staatliche Glyptothek

Την εποχή αυτή δημιουργούνται τα πρώτα μεγάλα αγάλματα από **ασβεστόλιθο** στην Κρήτη και από **μάρμαρο** στη Νάξο.

Οι νεαροί άνδρες - **κούροι**- παριστάνονται ορθοί, γυμνοί, με καλογυμνασμένα σώματα και πλούσια κόμη.

οι νεαρές κοπέλες - **κόρες** - ορθές, κομψά ντυμένες, καλοχτενισμένες, στολισμένες με πλήθος κοσμημάτων.

Οι μορφές στέκουν **ακίνητες απέναντι στον** θεατή, με μόνο σημάδι κίνησης την προβολή του αριστερού ποδιού, και δράσης, ανάλογα με το θέμα, το λύγισμα των χεριών. Συχνά στα χείλη τους έχουν ένα χαρακτηριστικό **αχνό χαμόγελο**, το λεγόμενο «**αρχαϊκό μειδίαμα**».

Οι κούροι και οι κόρες ήταν **επιτύμβια μνημεία** ή **αναθήματα** σε ιερά.

Οι κούροι εξελίσσονται...

Κούρος του Σουνίου,
600 π.Χ.

Κούρος από το Πτώ
της Βοιωτίας, 550 π.Χ.

Ο κούρος της Αναβύσσου ή
'Κροίσος', 530-525 π.Χ.

Ο Αριστόδικος, 500 π.Χ.

Αρχαϊκές κόρες

Η «Κυρία της Auxerre»
(περ. 640 π.Χ.)

Η Φρασίκλεια,
550-540 π.Χ.

Η πεπλοφόρος,
530 π.Χ.

Η κόρη με τα αμυγδαλωτά
μάτια, 500 π.Χ.

Υπάρχουν επίσης αγάλματα ντυμένων κούρων, κούρων με προσφορές στους θεούς (αναθέτες), ιππέων, πολεμιστών, μυθικών τεράτων, όπως οι σφίγγες και οι σειρήνες, προσωποποιήσεων της ιδέας της νίκης (Νίκες), διαφόρων ζώων (λιοντάρια, άλογα, πουλιά κ.ά.).

Ιππέας, Μουσείο Ακρόπολης

Η σφίγγα των Ναξίων,
Δελφοί, 570 π.Χ.

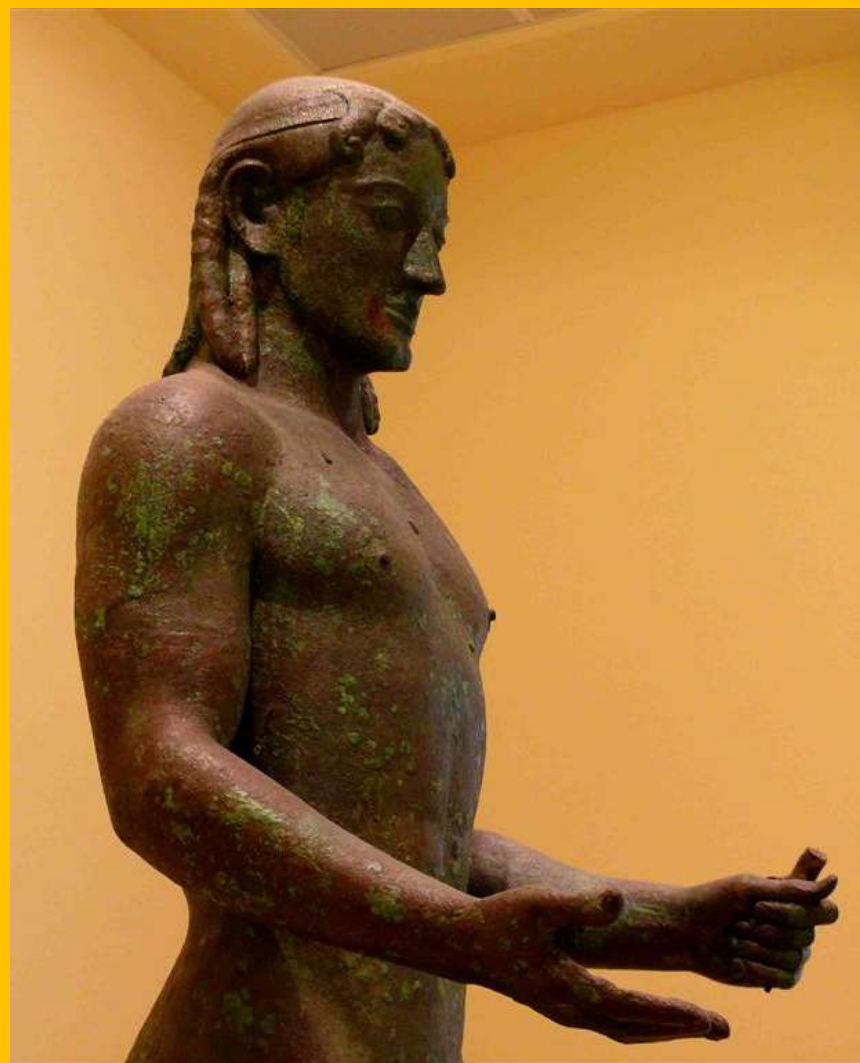

Μοσχοφόρος, Μουσείο Ακρόπολης

Αγάλματα Θεών.

Οι νεότεροι παριστάνονται όπως οι κούροι (Απόλλωνας) και οι κόρες (Αθηνά, Άρτεμη, Ήρα), ενώ οι θεοί που βρίσκονταν σε ώριμη ηλικία (Δίας, Διόνυσος), πως οι ντυμένοι κούροι.

Ωστόσο, οι θεοί διακρίνονται εύκολα από τα **χαρακτηριστικά σύμβολα** της θεϊκής δύναμής τους: τόξο, βέλος ή μουσικό όργανο για τον Απόλλωνα, κεραυνός για τον Δία κ.ά.

Χάλκινο άγαλμα Απόλλωνα, 6^{ος} αι.π.Χ,
Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά

Μεγάλη είναι η άνθηση της κεραμικής στους αρχαίους χρόνους.

Μελανόμορφη κορινθιακή τριφυλλόστομη οινόχνη με πώμα. Από την Κόρινθο. Στην τεχνοτροπία του Ζωγράφου του Dodwell. 600-575 π.Χ.

Διακόσμηση :

- ❖ **φυτική**, με επιρροές από την Ανατολή,
- ❖ **εικονιστική** - σκηνές από τον μύθο και την καθημερινή ή θρησκευτική ζωή.

Μεγάλα κέντρα :

-η **Κόρινθος** τον 7ο

-η **Αθήνα** τον 6ο αιώνα π.Χ.

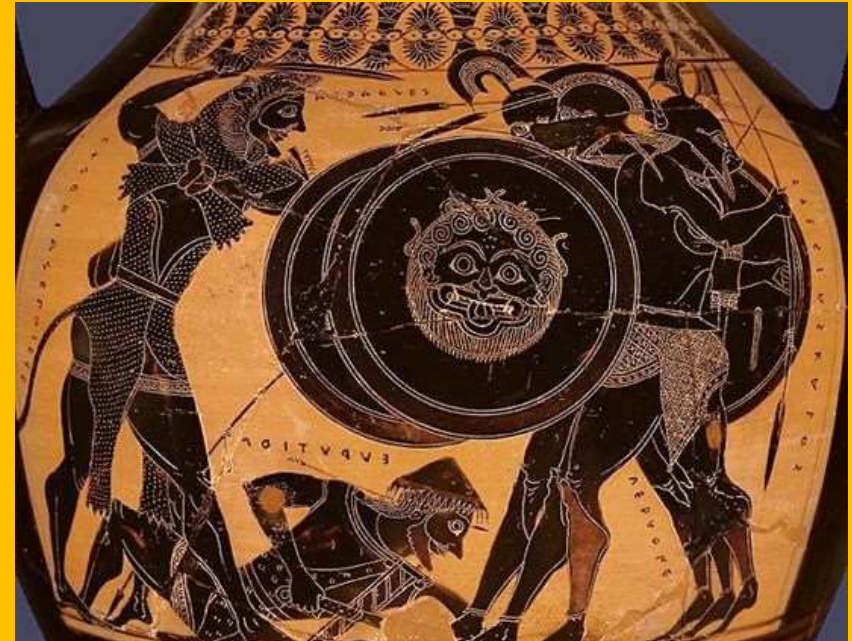

Αττικός μελανόμορφος ταφικός αμφορέας. Από την Αθήνα. Του Ζωγράφου του Νέσσου. 620-610 π.Χ.

Μελανόμορφη τεχνική : οι μορφές και τα κοσμήματα βάφονται ολόμαυρα πάνω στην κοκκινωπή επιφάνεια των αγγείων, ενώ οι λεπτομέρειες δηλώνονται με χάραξη.

Ο Αχιλλέας και ο Αΐας παίζουν πεσσούς,
Αμφορέας του Εξηκία, 540-530 π.Χ., Μουσείο Βατικανού

Ο Ηρακλής εναντίον του Γηριόνη,
Αττικός μελανόμορφος αμφορέας, 550-540 π.Χ.

Τα τελευταία χρόνια της αρχαϊκής περιόδου εμφανίζεται και η ερυθρόμορφη τεχνική που είναι η αντίστροφη της μελανόμορφης.

Τώρα οι μορφές είναι κόκκινες πάνω στη μαύρη γυαλιστερή επιφάνεια των αγγείων.

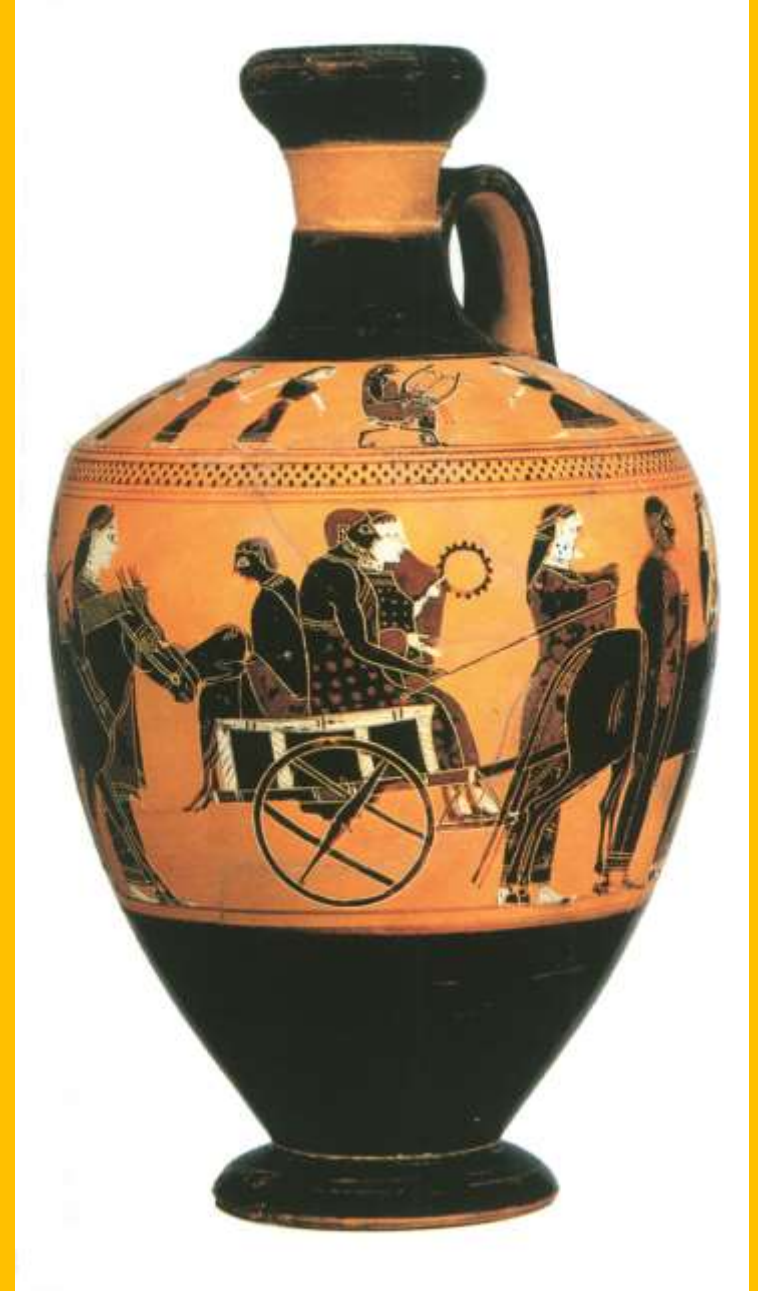

Καλυκωτός κρατήρας του Ευφρονίου: Ο θάνατος του Σαρπηδόνα, γύρω στο 510 π.Χ. Ρώμη, Museo Nazionale Etrusco di Villa Giulia.

Πλήθος νέων διακοσμητικών θεμάτων, σκηνές από την καθημερινή και τη θρησκευτική ζωή, αλλά κυρίως από τη μυθολογία, διακοσμούν τις επιφάνειες των ποικιλόμορφων μικρών και μεγάλων αγγείων και στις δύο τεχνικές.

Κύλικα του Δούρι: Β. Σκηνή σχολείου, 490-480 π.Χ.

Λήκυθος του “ζωγράφου του Άμαση”, γύρω στο 550 π.Χ.